

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Departamentul de Istorie Antică și Arheologie
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Arheologie și Studii Clasice

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Arheologie clasică				
2.2 Titularul activităților de curs	Prof.univ.dr. Alexandru Diaconescu				
2.3 Titularul activităților de seminar	Prof.univ.dr. Alexandru Diaconescu				
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	E
2.7 Regimul disciplinei					DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					50
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					23
Tutoriat					14
Examinări					2
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual		119			
3.8 Total ore pe semestru		175			
3.9 Numărul de credite		7			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Cursul se bazează pe o bibliografie recentă și greu accesibilă, de aceea o prezență de minimum 75% este necesară.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Cei care nu cunosc limbile franceză, germană și italiană trebuie să participe la minimum 75% din seminarii.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	- Cultură generală de specialitate, necesară oricărui arheolog. Fără analogiile conferite de lumea clasică nu pot fi înțelese monumentele și artefactele descoperite la noi. - Capacitatea de a interpreta și de a analiza ansamblurile arhitectonice și produsele artelor plastice. - Înțelegerea pricipiilor generale ale înserierii tipologice și a secvențialității cronologice în arheologie
Competențe transversale	Îndeplinirea la termen, riguroasă și responsabilă, în condiții de eficiență și eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Dobândirea de cunoștințe elementare despre lumea greacă și romană. Dezvoltarea unei culturi generale legate de arheologia și istoria antică.
7.2 Obiectivele specifice	Dobândirea de cunoștințe necesare despre arhitectura clasică (inclusiv ordinele arhitectonice), plastica lumii greco-romane, ceramica și descoperirile mărunte (small finds), legate de viața cotidiană din lumea clasică.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Templul grec în epoca arhaică și clasică. Ordinul doric și ionic. Heraionul din Samos, templele dorice din Paestum, cele din Sicilia, Atena, Corint, Delfi. Templele ionice din Atena, Priene și Didimai.	PowerPoint.	
2. Templul grec în epoca elenistică și romană. Ordinul corintic și cel compozit. Atena, Pergamon, Epfes, Baalbek, Palmyra.	PowerPoint.	
3. Templul în lumea romană. Ordinul toscan, corintizant și derivatele. Rona, Cosa, Paestum, Tivoli, Terracina, Pompeii, Ostia.	PowerPoint.	
4. Sanctuare. Grecia (Eleusis, Delfi), Italia (Fortuna Primigenia, Anna Perenna).	PowerPoint.	
5. Agora și forum (stoa -basilica, bouleuterion-curia, et c.) Atena, Pergamon, Milet, Efes, Roma, Pompeii, Ostia, Bsrixia.	PowerPoint.	
6. Gimnazii și termæ. Delfi, Delos, Pergamon, Milet. Termele din Pompeii, Ostia și Roma (Traian,	PowerPoint.	

Caracalla, Diocletian).		
7. Apeducte și fântâni. Atena, Roma, Olimpia, Pergamon, Efes, Nemausus.	PowerPoint.	
8. Teatre, odeoane, amfiteatre și stadioane-circuri. Atena, Epidaur, Delfi, Pompeii, Roma, Capua, Puteoli, Perge, Aspendos, Bostra, Arelate, Nemausus, Merida, Lepcis Magna.	PowerPoint.	
9. Urbanism, drumuri, poduri și porturi (Atena, Priene, Milet, Roma). Italia (Pompeii, Herculaneum și Ostia), Nordul Africii (Thamugadi).	PowerPoint.	
10. Statuaria majoră și relieful în epoca arhaică și clasică.	PowerPoint.	
11. Statuaria majoră și relieful în epoca elenistică și romană.	PowerPoint.	
12. Portretul și relieful narativ roman.	PowerPoint.	
13. Pictura și mozaicul în epoca elenistică și romană.	PowerPoint.	
14. Artele minore și ceramica în lumea greco-romană.	PowerPoint.	

Bibliografie

- B. Andreae, *Skulptur des Hellenismus*, München 2001.
- R. Bianchi-Bandinelli, A. Giuliano, *Les Etrusques et l'Italie avant Rome. De la protohistoire a la guerre sociale*, Paris, 1973.
- R. Bianchi-Bandinelli, *Rome. Le centre du pouvoir*, Paris, 1969.
- R. Bianchi-Bandinelli, *Rome. La fin de l'art antique. L'art de l'Empire Romain de Septime Severe a Theodose Ier*, Paris, 1970.
- M. Bieber, *The Sculpture of the Hellenistic Age*, New York, 1961 (revised edition).
- M. Bieber, *Ancient copies. Contribution to the history of Greek and Roman art*, New York, 1977.
- The Oxford history of Classical Art* (J. Boardmann ed.), Oxford 1993.
- J. Boardman, *Greek Sculpture, Archaic Period*, London 1978
- J. Boardman, *Greek Sculpture, Classical Period*, London 1985.
- R. Boardman, *Greek Sculpture. The Late Classical Period*, London 1995.
- Al. Diaconescu, *Statuaria majoră în Dacia romană* (ediția a II-a, revăzută și adăugită), Cluj-Napoca, 2012, variantă electronică (alexandrudiadonescu.ro)
- Al. Diaconescu, *Clasicismul în artele minore din Dacia romană*, Editura Mega 2013
- Sh. Dillon, *Ancient Greek Portrait Sculpture. Contexts, subjects, and styles*, Cambridge 2006.
- Sh. Dillon, *The Female Portrait Statue in the Greek World*, Cambridge 2010
- R. Étienne, *Viața cotidiană la Pompei*, București 1970.
- W. Fuchs, *Die Skulptur der Griechen*, München 1983
- P. Gros, *L'Architecture romaine, du début du III-ème siècle av. J.-C. à la fin du Haut Empire, 1. Les monuments publiques*, Paris 1996
- N. Hannestad, *Monumentele publice ale artei romane. Program iconografic și mesaj* [traducere și postfață de M. Gramatopol, după N. Hannestad, *Roman art and imperial policy*, Aarhus University Press, 1986], București, 1989
- W.-D. Heilmeyer (1970) *Korintische Normalkapitelle. Studien zur Geschichte der römischen Architekturdécoration* (*Mitteilungen des Deutschen Archäologischen Instituts. Römische Abteilung. Ergänzungsheft*, 16), Berlin.
- H. von Hesberg, *Römische Grabbauten*, Darmstadt, 1992.
- H. von Hesberg, *Römische Baukunst*, München, 2005.
- M.W. Jones, *Principles of Roman Architecture*, New Haven and London, 2000.
- G. Lahusen, E. Formigli, *Römische Bildnisse aus Bronze. Kunst und Technik*, München 2001.
- W. Letzner, *Römische Brunnen und Nymphaea in der westliche Reichshälfte*, Münster, 1990.
- P. Moreno, *Scultura ellenistica*, Roma 1994.
- Ch. Picard, *Manuel d'archéologie grecque. La sculpture, vol. 1/1, Periode classique -IVe siècle (premiere partie)*, 2, Paris, 1948.
- Ch. Picard, *Manuel d'archéologie grecque. La sculpture, vol. 1/2, Periode classique - IVe siècle (deuxieme partie)*, I, Paris, 1954.
- Ch. Picard, *Manuel d'archéologie grecque. La sculpture*, IV, 2, Paris, 1963.
- J. J. Pollitt, *Art in the Hellenistic Age*, Cambridge 1986
- B. S. Righway, *The Archaic Style in Greek Sculpture*, Princeton, 1977 (second edition Chicago 1992).
- B. S. Righway, *Roman Copies of Greek Sculpture: The Problem of the Originals*, Ann Arbor, 1984.

B.S. Righway, *Hellenistic Sculpture I: The Styles of ca. 331-200 BC*, University of Wisconsin Press, 1990
 B. S. Righway, *Fourth-Century Styles in Greek Art*, Wisconsin 1997,
 B. S. Righway, *Hellenistic Sculpture II: The Styles of ca. 200-100 BC*, University of Wisconsin Press, 2000
 B.S. Righway *Hellenistic Sculpture (vol. III): The styles of ca. 100-31 B.C*, University of Wisconsin Press 2002.
 Cl. Rolley, *Les bronzes grecs*, Fribourg, 1983.
 Cl. Rolley, *La sculpture grecque, I. Des origines au milieu du Ve siècle*, Paris, 1994.
 ROLLEY 1999 = Cl. Rolley, *La sculpture grecque, II. La période classique*, Paris 1999,
 R.R.R. Smith, *Hellenistic Sculpture*, London 1991.
 K. Stemmer, *Untersuchungen zur Typologie, Chronologie und Ikonographie der Panzerstatuen*, Berlin, 1978.
 P. Stewart, *Statues in Roman Society. Representation and Response*, Oxford 2003.
 L. Todisco, *Scultura greca del IV secolo. Maestri e scuole di statuaria tra classicità ed ellenismo*, Milano 1993.
 J. M. C. Toynbee, *Death and Burial in the Roman World*, Oxford, 1971.
 L. Vandeput, *The Architectural Decoration in Roman Asia Minor*, Leuven 1997
 S. Woodford, *An Introduction to Greek Art*, London 1986.
 P. Zanker, *Provinzielle Kaiserporträts. Zur Rezeption der Selbstdarstellung des Princeps* [Bayerische Akademie der Wissenschaften, Phil.-Hist. Klasse, Abhandlungen, Neue Folge, 10] München, 1983.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Templul grec în epoca arhaică și clasică. Ordinul doric și ionic. Heraionul din Samos, templele dorice din Paestum, cele din Sicilia, Atena, Corint, Delfi. Templele ionice din Atena, Priene și Didimai.	Referate	
2. Templul grec în epoca elenistică și romană. Ordinul corintic și cel compozit. Atena, Pergamon, Efes, Baalbek, Palmyra.	Referate	
3. Templul în lumea romană. Ordinul toscan, corintizant și derivatele. Rona, Cosa, Paestum, Tivoli, Terracina, Pompeii, Ostia.	Referate	
4. Sanctuare. Grecia (Eleusis, Delfi), Italia (Fortuna Primigenia, Anna Perenna).	Referate	
5. Agora și forum (stoa -basilica, bouleuterion-curia, et c.) Atena, Pergamon, Milet, Efes, Roma, Pompeii, Ostia, Bsrixia.	Referate	
6. Gimnazii și termăe. Delfi, Delos, Pergamon, Milet. Termele din Pompeii, Ostia și Roma (Traian, Caracalla, Diocletian).	Referate	
7. Apeducte și fântâni. Atena, Roma, Olimpia, Pergamon, Efes, Nemausus.	Referate	
8. Teatre, odeoane, amfiteatre și stadioane-circuri. Atena, Epidaur, Delfi, Pompeii, Roma, Capua, Puteoli, Perge, Aspendos, Bostra, Arelate, Nemausus, Merida, Lepcis Magna.	Referate	
9. Urbanism, drumuri, poduri și porturi (Atena, Priene, Milet, Roma). Italia (Pompeii, Herculaneum și Ostia), Nordul Africii (Thamugadi).		
10. Statuaria majoră și reliefurile în epoca arhaică și clasică.		
11. Statuaria majoră și reliefurile în epoca elenistică și romană.		
12. Portretul și reliefurile narative romane.		
13. Pictura și mozaicul în epoca elenistică și romană.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Pentru viitorii profesori de istorie, muzeografi și secetători, cultura generală clasică este esențială, chiar o condiție *sine qua non* pentru un profesionist adevărat.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Participare, prezență.	Examen.	75%
10.5 Seminar/laborator	Referat.	Calificativ.	25%
	Discuții.		
10.6 Standard minim de performanță			
• Participare minimum 75%, cu excepția studierii aceleași materii în alte universități.			

Data completării

23.04.2015

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament

.....

Semnătura directorului de departament

.....